

Ungt politiskt engageman

November väntar parlamentsval i Nicaragua. I år är hälften av alla röstberättigade i Nicaragua ungdomar, det vill säga i åldrarna 16 till 30 år. Många av våra vänner i Estelí får då möjligheten att rösta för första gången.

Sedan några år tillbaka kan unga, internationellt intresserade personer i Sverige få möjligheten att lära sig mer om globala frågor och Latinamerika. Sida finansierar praktikverksamhet hos folkrörelseorganisationer i Latinamerika, via den svenska organisationen UBV Utbildning för biståndsverksamhet. Som deltagare i årets praktikverksamhet bodde vi, två svenska praktikanter, inneboende i familjer i Estelí i norra Nicaragua. Vi praktiserade fem månader på den nationella organisationen *Movimiento Comunal Nicaragüense* (MCN).

Inte bara biståndsberoende

Nicaragua är inte bara ett biståndsberoende land. Alldeles för ofta beskrivs Nicaragua som ett passiviserat land, och nicaraguanerna som ett passiviserat folk. Det är en entydig och orättvis bild som få nicaraguaner känner igen sig i. Trots låg utbildningsnivå och dåliga förutsättningar så engagerar sig många i sociala projekt som till exempel brigadister eller alfabetiseringslärare. En anledning är bristen på social välfärd. Då det statliga välfärdssystemet inte fungerar får det civila samhället kliva in och kompensera. Ofta med stöd från svenska enskilda organisationer som Vänskapsförbundet Sverige-Nicaragua, Svalorna Latinamerika och UBV. Under vår tid i Nicaragua mötte vi många aktiva ungdomar och vi slogs av deras sociala engagemang.

I Nicaragua räknas man som ungdom tills man är 30 år gammal. Det bör dock tilläggas att betydligt äldre personer blir kallade för ungdomar och blir behandlade därefter. Eftersom 70 procent av landets befolkning är under 30 år så består en stor andel av folkrörelser och politiska partier av just ungdomar. Ungdomarna är i majoritet i Nicaragua. Trots att många unga människor organiserar sig så finns det dock få "riktiga" ungdomsorganisationer i Nicaragua. Istället verkar de flesta ungdomar genom etablerade "vuxna" organisationer som även bedriver ungdomsverksamhet. Anledningarna är kanske flera, men man kan nog säga, utan att vara övermodig, att ungdomar generellt sett sällan tas på allvar i det offentliga livet. Ett seriöst problem är därför ungdomars brist på inflytande och deltagande i samhället. Det är inte enkelt att starta och bedriva en un-

domsverksamhet i Nicaragua om man själv är ungdom. Detta betyder dock inte att unga personer i Nicaragua inte är politiskt aktiva. Tvärtom. I Estelí myllrar det av politisk aktivitet.

Systrarna Karla Daniela Rodríguez Sánchez och Indira Dehli Rodríguez Sánchez, är 16 respektive 18 år gamla. Båda studerar, Karla på gymnasiet och Indira till psykolog på universitetet. De är engagerade i MCN och volontärarbetar också som lärare i ett alfabetiseringsprojekt i stadsdelen Estelí Heroico. Indira arbetar också som brigadist för hälsoministeriet. Det innebär mycket arbete på helger då hon tillsammans med andra ungdomar besöker kvarter efter kvarter och delar ut mygghälsomedel och sprider information om hur man kan skydda sig mot denguefebern. Indiras engagemang ligger dock främst hos *Juventud Sandinista*, sandinisternas ungdomsparti. Både Karla och Indira talar mycket varmt om sitt land och har inga planer på att flytta utomlands. Istället vill de vara med och påverka på hemmaplan. Något de förmodligen ärvt av sina föräldrar som båda varit aktiva som volontärer i hopp om att förbättra sina egna och övriga nicaraguaners levnadsvillkor.

Xochilith studerar till farmaceut

Xochilith Ariana Espinoza Sanchez studerar sedan två år tillbaka till farmaceut på Estelís enda statliga universitet. När vi lärde känna henne tog hon dock anställning som packeterare på cigarrfabriken Olivas och började arbeta 48 timmar i veckan. Detta för att kunna finansiera sina studier och bidra till ekonomin hemma hos mamma och pappa. Xochiliths far, Marvin Alonzo Espinoza Gutierrez, arbetar som lottförsäljare på Estelís bussterminal. Han arbetar sex dagar i veckan och tjänar ungefär 700 kronor i månaden. En lön som ska försörja åtta familjemedlemmar. Eftersom Xochilith ville fortsätta studera började hon läsa *sabatín*, vilket innebär att hon nu läser in en hel veckas studier varje lördag. Xochilith var ordförande i MCN:s ungdomsråd förra året och hon har, precis som sina fem systrar, länge varit politiskt aktiv.

Alla sex syskonen har ofta engagerat sig i sandinistiska ungdomsförbundet, vilket kanske inte heller är så konstigt då deras hus är ett av många som sandinistpresidenten Daniel Ortega donerade till familjer i Estelí under åttiotalet. För Xochilith och hennes familj finns inget alternativ till *Frente Sandinista*.

Indira Dehli Rodríguez och Marlon Martínez är aktiva i MCN.

– Han är den ende som ställer upp för oss fattiga, säger hon och sneglar mot ett fotografi på henne själv tillsammans med Daniel Ortega som pryder betongväggen.

Yader är hälsobrigadist

Yader Alexis Benavidez är 30 år gammal och bor tillsammans med sin 75-åriga mor i ett kvarter strax utanför Estelí. Han har varit aktiv i MCN sedan han var 12 år gammal och har nu arbetat som volontär för MCN sedan 18 år tillbaka. Yader är brigadist eftersom han är mycket intresserad av hälsa. Det innebär att han ofta åker runt och vaccinerar invånarna i Estelí eller arbetar med konkreta åtgärder i kampen mot mygg som sprider malaria och denguefeber. Av MCN har Yader fått en utbildning inom området sexuell och reproduktiv hälsa och han tillbringar många timmar ute i de olika kvarteren i Estelí där han anordnar möten med ungdomar inom ämnet. På grund av knappa ekonomiska resurser är det många av medlemmarna i MCN som inte har telefon. Yader har därför fått låna en cykel av MCN som underlättar då han cyklar runt i staden för att kalla in folk till olika möten.

Marlon Martínez Huete var vår kontaktperson när vi kom som praktikanter till MCN. Han bor tillsammans med sin mor och sina två systrar i ett hus som även fungerar som ett alfabetiseringshus. Marlon började engagera sig i MCN runt 13 års ålder. Då han fick svårigheter i skolan blev han allt mer aktiv inom organisationen. Vid vår ankomst till Estelí var Marlon ordförande i MCN:s nationella ungdomsråd och han engagerar sig främst i ungdomsfrågor. På grund av ungdomars svårigheter att delta i samhället ser han det som sin

va i Juventud Sandinista och MCN.

uppgift att bidra till att fler unga får kunskaper om sina rättigheter. Ungdomar i Nicaragua har sällan möjlighet till den typ av aktiviteter som oftast är självklara för oss som lever i väst. Det kan handla om att gå ut och ta en kaffe, äta en glass, ta en öl eller gå på bio. Marlon tror att detta påverkar unga mycket negativt och att det ofta är en orsak till missbruk och kriminalitet. Han lägger därför mycket av sin tid på att organisera kostnadsfria fester och idrottsevenemang där ungdomar kan delta.

Sprider information i Sverige

I april återvände vi till Sverige. Vi bär med oss många intryck och hoppas att vi fyller en viktig funktion för att sprida information om Nicaragua, och i förlägningsområdet om utvecklingsländer generellt, om internationellt utvecklingssamarbete och globalisering. Framför allt vill vi visa på att den schablonbild av Nicaragua som målas upp i olika medier inte alltid stämmer.

Visst, vi blundar inte för att Nicaragua är ett fattigt och biståndsberoende land. Men vi vill också berätta om den sociala kampen. Om alla de unga människor som arbetar för ett rättvisare, hälsosammare och mer jämlikt liv och samhälle. Om hoppfulla människor som tar ett socialt ansvar i ett postrevolutionärt land ärrat av krig och fattigdom. Med en sittande nyliberal regering och svårösta politiska, sociala och ekonomiska problem, går Nicaragua i november i år till parlamentsval. En chans för den unga befolkningen, för Indira, Karla, Xochilith, Yader, Marlon och alla de andra, att utöva sitt inflytande.

Text och bild:

Maria Bergerlind och Matthias Dieraeu

UBV-praktikanter 2006

Utgången av valet på Atlantkusten

Den 5 mars hölls val på den karibiska kusten. I valstriden deltog åtta politiska partier, varav två representerade indianerna i de autonoma regionerna, Yatama och Pamuc, medan resten var partier av mer traditionell karaktär såsom FSLN, PLC, ALN, CCN, APRE och MRS.

De politiska partierna hade olika förväntningar på valutgången. De nya uppstickarna, såsom den liberal-konservativa Montealegre-alliansen, såg det som en utmaning att över huvud taget få ledamöter i det regionala parlamentet, särskilt som de regionala valen på den karibiska kusten visar på ett mönster inför det nationella valet. Herty Lewites (ALN) förväntningar var lågt ställda eftersom alliansen nyligen bildats av reformistiska sandinister och medgav att de hittills inte hade haft mycket verksamhet på Atlantkusten.

För anhängarna till Arnoldo Alemán var den största förhoppningen att valet skulle vara en mätare inför det nationella valet som skulle visa att, trots kritiken mot Bushregimen, så skulle de liberala resa sig som segrare med fler ledamöter och absolut majoritet i de regionala parlamenten. För FSLN stod kampen mot de reformistiska sandinisterna där målet var att visa att Daniel Ortega fortsätter att ha majoriteten av sympatierna hos sandinisterna.

Valutgången i RAAN, den norra delen av karibiska kusten, blev att PLC fick 16 ledamöter, FSLN fick 16 ledamöter och Yatama fick 13 ledamöter. Här har en allians mellan FSLN och Yatama bildats. Målet för alliansen är att stärka autonomin, reformera regionens författning samt att förbättra situationen för indianbefolkningen genom att bland annat revision av egendomsgränserna. I RAAS i söder fick PLC 22 ledamöter, FSLN 11 ledamöter, Yatama 6 ledamöter och ALN (Montealegre-alliansen) 6 ledamöter. Det är troligt att en allians mellan FSLN, Yatama och ALN bildas som då får 23 mandat. Ett mandat mer är således tillräckligt för att bilda majoritetsstyre.

En ledamot som tillhör PLC har tillkännaggett att han kommer stödja en sådan allians.

Uppdaterad röstlängd

Det som nu diskuteras av den nationella valmyndigheten och som kan komma att bli ett allvarligt problem i det nationella valet är avfolkningen av valkretsar. I dagsläget har redan tusentals emigrerat, dött, flyttat och detta innebär en stor förändring av de som är inskrivna som röstberättigade. Systemet ger alltså ingen sann bild av de röstberättigade som verkligen existerar eller var dessa bor. Det är dock i nuläget det enda sättet att mäta hur många av de röstberättigade som inte går och röstar. De karibiska valen visade att 55 procent inte utnyttjade sin rösträtt, vilket var något lägre än kommunvalen där 60 procent inte röstade men något högre än förra regionvalet där 50 procent inte röstade. Valdeltagandet är alltså, med svenska mått mätt, lågt men samtidigt är röstlängderna minst sagt i behov av uppdatering.

Valets vinnare

De främsta vinnarna i valet blev PLC, som fick fler mandat än i förra valet, och Montealegre-alliansen som genom att vara en ny kapitalistisk uppstickare lyckades få sex mandat i södra regionen, vilket gör dem till en kraft att räkna med för de andra partierna när de bildar den nya regionala parlamentet. Förlovarna är invånarna på Atlantkusten eftersom det inte diskuterades någon agenda för det civila samhället och de särskilda intressena för de etniska grupperna som bor på den karibiska kusten. På grund av detta har dessa frågor hamnat utanför valmanifesten som de nu valda partierna gick till val på.

Majoriteten av de politiska partierna, särskilt de med nationell prägel, är inte intresserade av att lösa de problem som finns på Atlantkusten och de nyvalda är fast i den nyliberala politik som förs av det nationella parlamentet som, när de planerar sina utvecklingsstrategier, inte bryr sig om de intressen som finns på Atlantkusten. För invånarna där återstår endast att hoppas på de löften kandidaterna till det nationella parlamentet ger, lyssna på dem, och kämpa för att även de själva, invånarna på Atlantkusten, ska bli hörda.

Erich Chavarría

SOME RIGHTS RESERVED

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-No Derivative Works 2.5 Sweden License. To view a copy of this license, visit creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/